

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalIX., Üllői-ut 119. sz.
földszint 2.Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Úszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljujhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai-Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLEMÉNY

Mire kell a pénz?

Hogy királyi szentesítést nyert a totalizátor fokozottabb megadóztatása a testi nevelés érdekében, aktuálissá lett a kérdés, hogy mire kell az évi több mint félmilliót elkölteni. A felelet igen egyszerűnek látszik: a testi nevelésre. Miután pedig a nevelés ideje az ifjukur, tehát a pénzt az ifjuság testi nevelésére kell fordítani. Eddig minden ellentmondástól menten egyszerű a kérdés, de már ezután ahány ágra tagolódik a nevelés, annyi érdek, annyi ember és annyi a vélemény és ellenvélemény. Azt hisszük, nekünk kötelességünk minden különösebb tekintet nélkül egyenesen a legmagasabb nemzeti érdek szempontjából kijelölni azon első igényeket, melyeket legelőbb kell kielégíteni, hogy a pénz minél előbb érezhető hatást teremtsen.

Legelső teendőnek tartjuk, hogy a tornatanítóképző állami intézet felállíttassék. Ez intézetekben pedig nemcsak a középiskolai tornatanárok, hanem a tanítóképzők tanárai is kötelesek legyenek járni. Az volna a legideálisabb állapot, hogy még az elemi iskolai tanító-jelöltek is legalább félét itt töltenének. Sőt az is kívánatos volna, ha minden tanárjelölt hasonló ideig köteles volna ez intézetbe

járni. Talán mondanunk sem kell, hogy ez intézet adna szint, tartalmat ezután testi nevelésünknek s felállítása minden más teendőnél fontosabb. Hogy az intézet hogyan szerveztetnék, mily hosszú lenne a tanfolyam, mit és mennyit kellene tanítani stb., azt majd eldöntik az arra hivatottak, de annyit legyen szabad nekünk is kérni, hogy semmi esetre se csatoltassék semmiféle sportegyletnek, hanem lehetőleg a budapesti tudomány egyetemhez, vagy a gyakorló gimnáziumhoz. Ez óhajtsunkhoz még csak azt csatoljuk hozzá, hogy ha lehetséges, szerveztessék ez intézményhez valamilyen módon egy olcsó internátus a hallgatók számára. Rendkívül fontos volna, ha a növendékek testi épsége ne csak a gyakorlatok, hanem a rendes, jó táplálék által is fokoztatnék és itt egyszersmind a rendes életmódot is megszoknák.

A tornatanárképző után a legfontosabb kiadást az iskolák testi nevelésére szükséges összegek fogják kitenni. Itt kell felemlitenünk, hogy pénzhány miatt egyes iskolának szűk a tornaterme, a legtöbb iskolának hiányos a felszerelése és még több iskolának se játékuudvara, se játéktere nincsen. Milliókra volna szükség, hogy az iskolákhoz közelfekvő, kellő számu játékteret tudnánk létesíteni.

E lapokban már sokszor hangoztattuk, hogy az általános nemzeti erősödés szempontjából mily fontos dolog, hogy ne csak a művelt középosztály iskoláira, a középiskolákra fektessük a testi nevelés ügyének súlypontját, hanem törődjünk a népiskolák, ismétlőiskolák, iparos- és kereskedőinas-iskolák növendékeit a testgyakorlatok útján az egészséges életre nevelni. Itt, ezen a téren, rendkívül sok a teendő. A multak mulasztásainak pótlására első teendő volna, hogy jeles vándortanítóság szerveztetnék, kik bejárnák az összes népiskolákat és tanítanák az arra szoruló tanítókat. Gondoskodnának arról is, hogy az ismétlőiskolák tanulói valamely sportra oktattatnának. Irányítói volnának a katonai célállásra való szervezkedésnek stb.

Az iparos- és kereskedő-inasokat esetleg a „cserkész-fiúk“ intézménye alapján lehetne egyes sportok üzésére szoktatni. De ez iskolákba be kellene hozni a testgyakorlatoknak heti három órán át való tanítását is.

Az iskolák testi nevelésének egyöntetűvé tételére nézve okvetlen szükséges volna minden iskola-fajnak gyakorlatait, módszertanát kisebb-nagyobb vezérkönyvbe megírati. Ma ahány iskola, annyiféle a tornatanítás.

A sportnak az iskolákon, főiskolákon tul az egyletekben való támogatása szintén fontos állami feladat, de csak másodsorban. Ha az állam első feladatának megfelelt, bizonynyal örömmel támogatja az egyleti sportot is.

Az ügyek intézése, mondjuk a várt összeg hovaforditása, a leghatározottabban a közoktatási ministerium ügykörébe tartozik. Azonban nagyon helyes lenne, ha a ministerium a sokoldalról sürgetett testnevelési tanácsot megszervezné. De legyen szabad az általunk már többször hangoztatott azon óhajt ujból hangoztatni, hogy e tanács tagjai többségükben tanügyi emberekből alakittassanak egybe, kik közül ne maradjanak ki a tornatanárok sem. Sok minden szépet, jót lehet inditványozni, de a végrehajtás mindig csak a tornatanárokon mulik. Illő tehát, hogy amikor kis disz is háramlik a munkából reájuk, ne feledkezzünk meg róluk, a nehéz munkában szegényen, disz nélkül dolgozókról.

Testgyakorlati versenyek a főváros iskoláiban.

A székesfőváros tanácsa testnevelési és pedagogiai okokból megszüntette az iskolák tornaversenyeit abban a formában, amelyben ezeket eddig rendezték. Az általános tornaversenyeknek ugyanis csekély pedagogiai és egészségi haszna volt. A tornatanárok, hogy minél jobb eredményt érjenek el csapatjaikkal, főleg a csapat tagjaival foglalkoztak, akik testi erejük és ügyességük folytán legkevésbé szorultak rá a gondosabb figyelemre, míg a gyengébb, ügytelenebb esetleg kisebb testi hibában szenvedők elhanyagoltattak, mert hiszen ezekkel nem lehetett az iskolának a nyilvánosság előtt semmi szenzációs eredményt bemutatni. A látványos, de értéknélküli tornaversenyek * helyett a jövőben a főváros iskoláiban iskola-közi és osztály-közi versenyek fognak tartatni, amelyeknek kézzelfogható haszna az lesz, hogy az iskola testnevelési tanára kivétel nélkül minden tanulóval egyformán foglalkozik, sőt a gyengékkal s ügytelenebbekkel még fokozottabb mértékben, mert hiszen ezek vannak nagyobb számban és ezek döntik el a verseny eredményét.

A polgári fiúiskolákban már január óta folynak az atlétikai osztályversenyek, az uszótanfolyamok befejeztével pedig ugy a leány, mint a fiú polgári fiúiskolák uszóversenyeket tartottak. Legujabban pedig a főváros tanácsa a két főreáliskolája között rendelt el atlétikai és uszóversenyeket. Ezeknek feltételeit itt közöljük.

A székesfővárosi IV. ker. és VIII. ker. főreáliskolák között 1913. május havában megtartandó uszóversenyek feltételei.

1. A verseny ideje május hó 14, helye a Rudasfürdő.
2. A versenyek egyéni és csapatversenyek lesznek.
3. A versenyben a IV. ker. főreáliskola 5., 6., 7., 8. osztályai a VIII. ker. főreáliskola 5. 6. 7. és 8. osztályai ellen indulnak oly módon, hogy az 5. osztály küzd az 5. osztály ellen és így tovább.
4. Az egyéni versenyekben minden iskola osztályonként legalább 3 uszóval tartozik részt venni.
5. A csapatversenyekben 4-es csapatok indulnak.
6. Ugyanegy tanuló csak egy versenyben indulhat.
7. A tanulók névezéseit az osztályok testnevelési tanárai veszik át, és ezeket a verseny előtt 3 nappal a közoktatási ügyosztályba terjesztik be. A nevezés felett az ügyosztály által kijelölt 5-ös bizottság határoz.

* Mikor elismerjük a főváros tanácsának helyes intézkedését a versenyeknek a fenti módon való rendezését illetőleg, nem ismerjük el, hogy az állam által rendezett tornaversenyek értéktelenek lettek volna.
Szerk.

8. A verseny számai:

a) Egyéniek: az 5. és 6. osztályok résztvevőinek versenytávja 60 méter, a 7. 8. osztálybeliek távja 80 méter lesz.

b) Csapatversenyek: az 5. és 6. osztályok részére 4X40 méter staféta, a 7. és 8. osztályok részére 4X60 méteres staféta uszás.

9. A verseny győztese az az iskola lesz, amelynek osztályai a pontozás alapján a jobb eredményt érik el.

10. A pontozásnál az első hely 1 pontot a második hely 2 pontot számít. Az eredmények pontszámának összegezése után a kisebb számot elérő iskola lesz a győztes.

11. Az első helyezettnek ezüst érmet, a második és harmadik helyezettnek bronz érmet nyernek.

9. A 7. és 8. osztályok versenyszámai a következők:

a) 4X400 méteres és 100, 200, 300, 400 méteres stafétafutás botváltással és 20 méteren belüli repülő starttal.

b) Magasugrás rohammal.

c) Súlydobás 5 kgrmos golyóval, 2 méter átmérőjü körből, jobb és balkarral.

10. Két foot-ball mérkőzés 11-es csapatokkal. Az 5. 6. osztályokból 1—1 és a 7—8 osztályokból szintén 1—1 csapat alakítandó; tehát a IV. ker. főreál 5. és 6. osztályaiból alakítandó 11-es csapat mérkőzik a VIII. ker. főreál ugyanazon osztályaiból alakított csapattal, és továbbá a 7—8 osztály a másik intézet 7—8 osztálya ellen.

A csapat tagjait a vezető tanár jelöli ki 4 tartalékkal.

11. A verseny győztese az az iskola lesz, amelynek osztályai a pontozás alapján a jobb eredményt érik el.

12. A pontozásnál az első hely 1 pontot, a második hely 2 pontot számít. Az eredmények pontozásainak összegezése után a kisebb számot elérő iskola lesz a győztes.

13. A győztes iskola a székesfőváros által ajándékozott vándordíjat kapja, amelynek feltételei külön fognak meghatározatni.

14. A zsüri tagjait a közoktatási ügyosztály jelöli ki.

A székesfővárosi IV. és VIII. ker. főreáliskolák között 1913. év május havában megtartandó atletikai versenyek feltételei:

1. A verseny ideje május 29-ike, d. u. 3 óra, helye Millenáris versenypálya.

2. A versenyek csapatversenyek lesznek.

3. A versenyben a IV. ker. főreáliskola 5., 6., 7., 8. osztályai a VIII. ker. főreáliskola 5., 6., 7., 8. osztályai ellen indulnak oly módon, hogy az 5. osztály küzd az 5-ik ellen és így tovább.

4. Az 5. és 6. osztályokból 8-as csapatok a 7. és 8. osztályokból 6-os csapatok indulnak; a futási

számokban azonban minden osztályból 2X4 es csapatok indulnak. Minden csapathoz két póttag nevezhető be.

5. Ugyanaz a tanuló csak egy versenyszámban indulhat.

6. A tanulók nevezéseit az osztályok testnevelési tanárai veszik át és ezeket május hó 20-ig a közoktatási ügyosztályba terjesztik be. A nevezések felett az ügyosztály által kijelölt 5-ös bizottság határoz.

7. A verseny számai a következők lesznek: a) futás, b) ugrás, c) súlydobás, d) football mérkőzés.

8. Az 5. és 6. osztályok versenyszámai a következők:

a) 4X100 és 4X200 méteres stafétafutás botváltással és 20 méteren belüli repülő starttal.

b) Távolugrás rohammal.

c) Súlydobás 5 kgrmos golyóval, 2 méter átmérőjü körből, jobb és bal karral.

A testgyakorlatok módszertanából.

Hogyan tanítsuk a magyar labdajátékokat.

Az erdélyi kedvelt labdajáték, a kótya talán azért nem terjedt el az egész országban, mert fáradságos tanításával keveset foglalkoztunk. Ugyanis mindaddig nem élvezetes a játék, míg minden egyes játékos biztosan nem tudja, hogy mi a teendője a játék egész folyamán.

A tanítás a négyes kótyával kezdődjék, mert a ritkán játszott hármás még nehezebb. A lukak hosszúsági távolsága soha sem határozott, mert függ a játékosok gyakorlottságától, ügyességétől; minél jobbak a játékosok, annál távolabb állunk a lukakat. A nyolczas kótyánál sem határozott a lukak szélességi távolsága, mert olyan távol kell ezeket készíteni, hogy lukba tett lábbal a két ütőbot csaknem érintse egymást; tehát itt a távolság a botok és karok hosszától függ.

A kótyajáték tanításához csak akkor fogunk, ha a fiúk kapni, marokba dobni és ütni már elég jól tudnak, különben a játék nagyon vontatott, unalmas lesz.

A felállított négyes kótyásoknak megmagyarázzuk a játék lényegét, azt, hogy a kitérés hogy történik. Azután egyik künnevőtől elveszük a labdát, megmutatjuk, hogy mint kell a labdát dobni és egyszerűs mint úgy, hogy nem találás esetében a másik kinn álló markába essék. Tehát a dobás egyenes dobás legyen. Minél erősebb dobáshoz is szoktatni kell a játékosokat, mert az ilyen dobásnál az eltalálás, megszűtés nehezebb. Gyenge cikk esetében pedig a künnevőtől markába esik a labda, s kikapás után váltás történik. Az ütésnél tudni kell a játékosoknak úgy ütni, hogy ki ne kaphassák. A négyes kótyánál a csavarást, nagyon félre- vagy hátraütést ne engedjük meg, de a nyolczas és annál inkább a legérdekesebb tizenkettes kótyánál mindenféle ütés szabad.

Mikor megtanítottuk a fiukat az ide-oda dobálásra (ez a kótyázás, kótyavetyélés, mitől a játék nevét kapta) megmutatjuk, hogy a benn levő hogyan álljon és hogyan üssön.

Itt veszi hasznát a tanuló, ha tud mindkét kézzel vagy mindkét oldalról ütni. Mert egyiknek a labda jobbról, másiknak balról jön. Ugy is segítsünk a fiukon, ha nem elég jó ütők, hogy adjunk félkezes ütőbotokat is a játékban, hogy ki balról várja a labdát, rövid ütővel üthessen. Azonban a czikkremenés-kor is azt az ütőt kell mindig vinni, melyekkel ütötünk. Az ütésnél szigorú szabály szerint nem volna szabad a lábat a lukból kivenni azoknak, kik a labdát várják, de jól játszóknaál ettől eltekinthetünk. De a játéktanításánál azért kell e szabályokhoz szigorúan ragaszkodni, nehogy a künnlevőket a bottal megüssük. Viszont nagyon szigorúan tilos a künnlevőknek a lukalkotta négyszögbe jönni; ide csak a beesett labdáért szabad bejönni.

A czikkremenésnél a legfontosabb, hogy a fiuk megtanulják, hogy mikor kell a labdát átdobni. A nyolezsa és tizenkettes kótyánál a legczikkczakkosabb dobás is szabad, hasonlóképe a künnlevők közül bárki beteheti a labdát a lukba.

Szoktatni kell a tanulókat a gyors játékra, mert így lesz csak igazán mulatságos. De azt is meg kell kívánni, hogy a künnlevők mindig botra dobják a labdát.

A játékot legjobb az Erdélyben szokásos közép-nagy széllabdával játszani, melynek azonban kell, hogy kellő súlya legyen, hogy jól lehessen dobni. Azért szeretik a kemény bőrbe tett nedves hólyaggal játszani e játékot, mert így a találás könnyebb, az ütés nagyobb. De az egészen jól játszók az egymarokra való, kemény kis labdával kell, hogy tudjanak játszani, mert e labdával jól lehet dobni és a kerek ütővel jól is lehet ütni.

Mikor már jó csapataink vannak, a tizenkettes kótyát versenymódra játszassuk, mikor is a bennlétel ideje és a czikke száma dönt a győzelemre nézve. Eleinte és a versenynél mindenkor játékírókat alkalmazunk. A bíró a czikke ügyében is feltétlenül parancsol.

A gyaloglók ruházata.

Az ut rosszasága, az időjárás kellemetlensége, a barátságatlan nép, az éhség és szomjuság utazásainkban mind könnyebben tűrhetők, ha öltözetünk kényelmes és testünket a mozgásban sehol sem gátolja. Egy kis szorítás a hónalj alatt a szűk kabátban, a kapeza, harisnya jelentéktelen esomósodása, a cipőtalp kevés egyenetlensége gyaloglásunkban végtelen sok kellemetlenséget okozhatnak, sőt felhagyására is kényszeríthetnek.

Legyen tehát akár nagy, akár kis távolságra szándékunk gyalogolni, első gondunk a ruházat legyen. Még pedig sehogy se igyekezzünk divatosan szépen öltözni, csak kényelmesen.

Fő elv a ruházatban a könnyűség. A legkisebb teher is mázsányi sulyként nyom a hosszú utban. — Így tehát csak épen a legszükségesebb ruhadarabokat öltjük fel a gyaloglásra.

Az inget minden körülmények között megtartjuk s ezt sem a zubbony, sem a testhez álló kabát nem helyettesítheti. Rövidebb utra, vagy versenyekre felső ruhául csak az ing szolgálván, ezt flanelből készítettjük. Míg nagyobb gyaloglásokra, melegebb időben, mikor az ing fölé még kabátot is veszünk, sötét színű vászoninget használunk, melyet utközben többször kimosatunk. Mind a két ing alakja régi divatu lehajló gallérral és hosszú ujjal legyen készítve. A nyaknál se szűk, se bő ne legyen, mert vagy feltöri a nyakat vagy szokatlan bősége hülést okoz. Különösen ügyelni kell a hónalj és váll szabására, nehogy felvágja a bőrt a karok lendítésében. A gallér a vászoningnél széles, épügy, mint a kabáté, hogy rossz időben a nyakra lehessen hajtani. Egy-kétórai gyaloglási versenyeknél, hol a küzdelem végén levetközhetik az ember és megdörzsöltheti magát, megfelelő a kötött trikó-ing is. De nagy utra még a vászon ingnél is rosszabb.

Alsónadrágot nyári gyaloglásnál, ha finom vászon- vagy flanel-nadrágunk van, nem használunk. Vagy ha igen, úgy csak térdig érőt. Mert a térdnek kell különösen szabadon maradni. Ha hozzá volnánk szokva a szabadterdhez, úgy mindenesetre a nadrágot minden gyaloglásban csak térdig viselnénk, de így csak a rövid versenyeknél hagyjuk a térdet szabadon, mert nagy utakban könnyen térdizületi hülést szenvedhetnénk.

A nadrág az övnel magával a szövetre varrt pár gombbal szoríttatik össze. És az öv nem a nadrág tartására s tehát nem erre rá, hanem az ingre tétetik fel, azért, hogy a nadrág ránczai ne nyomódjanak a husba. Az öv el is maradhat s főleg csak az oldal-szurások alkalmával a szorításra szükséges. A nadrág felül egészen a derékra talál és innen a térden alulig bő, míg ezen alul szűk legyen. A bokában a lehető szűkre kell szabni és pár gombbal összekapcsolni a felhuzás után. De sem itt, sem a derékon feszes nem lehet. A nadrág, mind a kabát szövetének a legjobb a finom angol gyapju kelme. Színre nézve szürke, vagy a drappszinűek a legjobbak.

A kabát alakja hátul testhezálló zakkó legyen. Vagy lehet bő zubbony is, de úgy készítve, hogy rossz időben vagy pihenés-kor egy vászonövvel a derékhoz lehessen szorítani. Elöl egészen összegombolható a kabát fel a nyakig. Az ujjak a kézfejnél szűkek, máshol bővekek legyenek.

Most jön a gyaloglási öltözet legfontosabb darabja, a cipő. Hogy a kivágott, félcipő, vagy a fűzöt vagy gummibetétes cipők a jobbak-e, arról még lehet vitatkozni. — Kisebb gyaloglásra, hol az esőtől nem félünk, kétségtelen, hogy jobb a lábesuklót szabadon hagyó, könnyű félcipő. De az esőben vízzel telve lábunkat fedetlen hagyja. — Azért hát legjobbak az olyan oldalt gombolós egész cipők, melyeknek alsó része bőr és felső részök puha vízhatlan vászon. A cipő sarka 1—2 cm. magas. A sarkatlan és magas sarku cipők egyáltalában nem ajánlhatók. — A cipő talpa legyen oly vastag, hogy a talaj ne bántsa a lábat.

A kapeza a félcipőknél főleg csak kötött lehet és ezért is nem jók e cipők. Mert a kötött kapezák okozzák a legkönnyebben a lábtörést, igen könnyen szakadva és ránczot vetve. De, ha nem is szakad el, a legfinomabb harisnya szála is durvább a vászon szálainál s így könnyebben is felsérti a bőrt. De a vászon kapezánál is sok baj lehet, ha nem pakoljuk bele lábunkat jól és nem faggyuzuk be. — A faggyúzás (a lábat és az egész kapezát be kell áztatni) a vászont síkossá teszi és így nehezebben is vet ránczot, de főleg az izzadás nem rágja fel a bőrt.

A fejre a nagyobb, mint kisebb utra használatatlan a meleg nemez kalap és legajánlatosabb az elől és hátul napvédő ernyővel ellátott zulu vászonkalap. Pár órai vagy estéli gyaloglásra legjobb a könnyű lovász-sapka.

Ezek a ruhadarabok volnának, hozzávéve még a zsebkendőt, az okvetlen szükségesek. De hosszabb gyaloglásra jó még az eső ellen a fejet és nyakat védő könnyű gummicuklyát is magunkhoz venni. Hidegebb időben egy nagy kendőt is csomagolhatunk össze. A szükséges ruhaváltásra a holmit postán mindig előre küldjük s magunkkal semmiféle ruhából (legfeljebb a kapeza és zsebkendőből) sem viszünk két darabot. Mert, mint az angol mondja: „ki könnyen megy, gyorsan megy, ki keveset visz, sokat elbir“.

Iskolák, Főiskolák.

A BEAC szezonnyitó versenyének eredménye.

600 méteres síkfutás handicap. (12 induló): 1. Matyasovszky László (BEAC.) 15 m. el. 1 p. 24.2 mp. 2. Stefániai Vilmos (BEAC.) 30 m. el. 3. Lovass Antal (MAC.) 20 m. el. Fél méterrel nyerve, egy méterrel harmadik.

Sulydobás ötös csapatverseny: 1. BEAC. w. o. 15 pont (Stirl 1073, Morár 1285, Sebők 1080, Kovács 1061, Ambrózy 1279 cm.).

Rudugrás handicap. (2 induló): 1. Csóti Kálmán (MAC.) scratch 330 cm. 2. Mertl Gyula (FTC.) 280 + 50 = 330 cm.

5000 méteres síkfutás (II. osztály.) Négy induló: 1. Zachora Ede (MTE.) 17 p. 43.8 mp. 2. Theisz Mihály (BAK.) 3. Keresztesi Sándor (BEAC.) Ötven méterrel nyerve, nyolczvan méterrel harmadik.

Hármasugrás. (5 induló): 1. Kovács György (BEAC.) 1270 cm. 2. Sebők Sándor (BEAC.) 1232 cm. 3. Gergely Lajos (MTK.) 1195. cm.

Diszkoszvetés. (II. osztály.) Négy induló: 1. Ambrózy Károly (BEAC.) 3890 cm. 2. Erdős Mátyás (MTK.) 3575 cm. 3. Morár Teofii (BEAC.) 3480 cm.

100 méteres síkfutás handicap. (5 előfutam): 1. Szalay Pál (MTK.) scratch 11.6 mp. 2. Quittner Tivadar (BEAC.) 3 m. e. 3. Schubert Ágost (BEAC.) Egy méterrel nyerve, fél méterrel harmadik.

Magasugrás handicap. (6 induló): 1. Mihó Sándor (FTC.) 158 + 18 = 176 cm. 2. Martinkó M. (BEAC.) 153 + 20 = 173 cm. 3. Tordai Ottó (BEAC.) 165 + — = 171 cm.

400 méteres síkfutás junior. (7 induló): 1. Fábián Vilmos (MAC.) 55.4 mp. 2. Stefániai Vilmos (BEAC.) 3. Hannel Emil (BEAC.) Négy méterrel nyerve, négy méterrel harmadik.

Sulydobás 1913. évi főiskolai bajnokságért: 1. Morár Teofil (BEAC.) 1296 cm. 2. Ambrózy Károly (BEAC.) 1290 cm. 3. Joanovits Szilárd (MAFC.) 1218 cm.

3000 méteres síkfutás handicap. (7 induló): 1. Deák Lajos (SpAC.) 360 m. e. 9 p. 20.4 mp. 2. Lovass Antal (MAC.) 100 m. e. 3. Vohlarik Venczel (MTE.) 110 m. e. Huszonöt méterrel nyerve, öt méterrel harmadik.

300 méteres síkfutás: 1. Mezey Frigyes (BEAC.) 37.2 mp. 2. Rádi Vilmos (MTK.) Négy méterrel nyerve, Déván 10 méterrel a cél előtt feladta.

Távolugrás: 1. Kovács György (BEAC.) 647 cm. 2. Sebők Sándor (BEAC.) 621 cm. 3. Kósa József (MAC.) 595 cm.

4-szer 100 méteres II. osztályu staféta. (5 induló): 1. MTK. (Boross, Varga, Rákos, Szenes) 47.4 mp. 2. BEAC. (Emödy, Schlott, Schuberth, Quittner). 3. Spárta. Két méterrel nyerve, öt méterrel harmadik.

200 méteres gátfutás handicap: 1. Mészáros Béla (BEAC.) 8 m. hátr. 31.8 mp. 2. Kovács Nándor (MTK.) 20 m. hátr.

1 ang. mértföldes főiskolai bajnokság. 1. Keresztesi Sándor (BEAC.) 5 p. 06.8 mp. 2. Stefániai Vilmos (BEAC.). 3. Holl Kornél (BEAC.).

5-ször 400 méteres stafétafutás: 1. MAC. (Bukovinszky, Szerelemhegyi, Radóczy II., Radóczy I., Déván) 4 p. 28.8 mp. 2. BEAC. (Ferencz, Podolszky, László, Mezey, Matyasovszky). Bnkovinszky egy méterrel veri Ferenczet, Szerelemhegyi 20 méterre növeli az előnyt Podolszkyval szemben, Radóczy II. megtartja ezen előnyt Lászlóval szemben, Mezey leredukálja ezen előnyt 1 méterre. Déván végül bizonyos győz Matyasovszkyval szemben.

250 iskola négyes fog azon az ünnepélyen felvonulni, melyet Berlinben a német evezős-szövetség Vilmos császár 25 éves uralkodói jubileuma alkalmából rendez. Azért „csak“ ennyi, mert többnek fölvolulását a szövetség nem engedélyezte. A német iskola-evezés hatalmas kiterjedését a német császár hathatós támogatásának köszönheti. Csak az ő pártfogása mellett volt lehetséges, hogy Németországban ma 256 gimnáziumi evezős egyesület van s egyedül Berlinben 250 hajó áll a tanuló ifjuság rendelkezésére. Ilyen megalapozás mellett lehet is jövője a német evezős sportnak s nem fogjuk csodálni, ha a közel jövőben sem mi, sem osztrák szomszédaink nem igen fogunk konkurálni a rohamlépésben haladó germán evezős sporttal. Különösen, ha magas kultuskormányunk úgy fogja szíven viselni a középiskoláink sportéletének fejlődését, ahogy ezt legutóbbi ténykedéseiből következtetni lehet.

Athletika. Torna. Vivás.

A „Toldy“-vándordíj. A Fadrusz János keze alól kikerült gyönyörű vándordíjért, a farkasokkal viaskodó Toldi szobraért folyt le a verseny a BBTE Attila-utcai tornatermében. A termet zsufolásig töltötte meg Buda előkelő közönsége.

Pont este hét órakor lépett a porondra az OTE 16-os csapata. A csapat gyönyörűen dolgozott, a svéd rendszerű és szép összetételű gyakorlatokat hibátlanul végezte, amit az eredmény is mutat, mert alig egy fél ponttal maradtak el a győztes csapattól.

A Budai Tornaegyletnek ma nagyon jó napja volt. Precizzen, szépen, zökkenés nélkül dolgozott, nagyobb hibát egy tagjuk sem ejtett. Méltán kiérdemelték a díjat, amely most megint egy évig az ő birtokukban maradt.

A győztes csapat tagjai: Bittenbinder József, Gilibert Győző, Jakab Lajos, Klassohn Géza, Kubovits Antal, Lindenbach József, Német Miklós, Paraszthy Pál, Lehoczky István, Pörje István, Rittich Jenő, Rittich Tibor, Sanda Ferencz, Suppán Ferencz, Szücs István és Szücs Ferencz voltak.

Bírák: Bernáth János (NTE), Kmetykó János (BTC), Czölder János (BBTE), Iszer Károly (BTC) és Pogány Géza (BTE), kiknek biráskodása kifogástalan jó volt.

Disztorna Kecskeméten. Impozáns sikerű disztornát rendezett a Kecskeméti Athletikai Club a városi színházban. Külső fényt az adott a sportünnepélynek, hogy a zsufolásig megtelt nézőtérén Kecskemét társadalmának színe-java ott volt, élesen dokumentálva azt a tényt, hogy a KAC működése folytán támadt osztatlan érdeklődés ma már a sport rajongójává avatja Kecskeméten a legelőkelőbb köröket is. A megjelent fővárosi vendégek is a legnagyobb elragadta-

tással nyilatkoztak a látottakról, melyek sportérték s nivó szempontjából a fővárosi hasonszerű ünnepélyekkel egy nivón állottak. Az ünnepség zömét a MTK és a KAC 4-es csapatának kardversenye alkotta, melyet a Magyar Testgyakorlók Köre csapata (Simkó, dr. Fodor, Gábor, Zierlich) 11:5 arányban nyert meg a KAC csapatával (dr. Bentsik, dr. Kabók, dr. Kiss, dr. Nagy) szemben. A KAC-ból fényes formát mutatott dr. Kabók Károly, ki villámgyorsan keresztülvitt támadásaival, ideálisan tiszta tussaival felülmulta fővárosi ellenfeleit s dr. Fodor, Gábor és Zierlich fölött szép győzelmeket aratott. Mellette dr. Kiss Kálmán brillirozott. Az MTK csapatában a minden versenyt megnyert Sinkó magaslott ki. A vivóverseny között Bach Benő, a KAC vivómestere, Tóth Ferencz, Kautny Antal, Geller Alfréd vivómesterek, dr. Garzó Béla (KAC), dr. Csekey István (KAC), Künstler Károly (KAC) stb. vivóakadémiát mutattak be karddal és törrel. A verseny végén lovag raudnitzzi Fluck Adalbert térparancsnok, a jury elnöke, értékes érmekeztetett ki a résztvevőknek.

Az ünnepséget 24 tiszta fehérbe öltözött 6—10 éves bájos fiugyermek szabadgyakorlata vezette be, kik mintaszerűen végzett gyakorlataikkal tomboló tapsorkánt váltottak ki. Az elbűvölően szép gyermekcsoport igen sok uri családot nyert meg a KAC sportműködésének. A betanítás ezernyi gondjával dr. Garzó egyesületi elnök birkózott meg. Remékül sikerült Barcza József felsőkereskedelmi iskolai tanár által betanított német-rendszerű szabadgyakorlat is, melynek fárasztóan nehéz, de végtelenül hatásos anyagát a felsőkereskedelmisták tanulták be s adták elő. A KAC 10 tagú mintacsapata korlátgyakorlatokat mutatott be óriási hatással. A művezetőket, dr. Garzó Béla elnököt s Barcza Józsefet pálmákkal s virágokkal halmozták el az egyesület tagjai s a lelkes közönség. Iskolabirkózással Baranyi István (KAC), Fehér József (KAC), Viktor Zoltán (KAC) s S. S. (MTK) szerepeltek. Külön felemlítést érdemel Bach Benőnek káprázató ügyességgel bemutatott buzogánygyakorlata. A majdnem éjfélíg tartó disztornát hatalmas élőkép fejezte be, melyben a sport összes ágai bemutatóra kerültek. A reflektorok fényes sugarai 150 szereplőt világítottak meg. Elöl 80 tornász csoportonként különböző gyakorlatokkal, középpütt kecskeméti urileányokból álló teniszcsoporthat, hátul a footballesoportozat, oldalt vivók, birkózók, boxolók, gerely-, suly-, diszkoszdobó, kerékpáros, sulyemelő stb. különféle mozzanatokban. A látványos élőképet a közönség kitörő tetszéssel fogadta s többször megújrázta. Az ünnepély után a Royal nagy éttermében fényes bankett volt.

Az Óbudai Torna-Egylet május hó végén rendezte ez évi házi tornaestélyét, nagyszámu érdeklődő előtt a Kórház-utcai elemi iskola tornacsarnokában. Az estély első száma zenére végzett botszabadgyakor-

latok bemutatása volt, melyet Babel Rezső egyleti művezető vezényelt s amelyet a bemutató 16 tornász nagy precizitással végzett. A szabadgyakorlatokat csapatornázás követte; Hellmich Ottó, Frimmel Jenő és Babel Rezső vezetése alatt 8—8-as csapatok lovon, korláton, illetve bordásfalon mutatták be képességüket. Ezután következett az est tornászati szempontból legkiemelkedőbb pontja: egy 16 os csapatnak zenére bemutatott tagszabadgyakorlata, melyet a csapat tagjai az OTE-től megszokott egyöntetűséggel, precíz kivitellel végeztek. Ez volt a tulajdonképeni főpróbája, illetőleg bemutatkozása az OTE. mintacsapatának, mely a jövő pénteken rendezendő Toldi vándordíjért fog kiállani. Zugó taps honorálta a bemutatott gyakorlatok mind-egyikét, hibátlan keresztülvitelük sejtetni engedti, hogy az OTE. ez évben a budaiaknak kemény ellenfele lesz. Két mintacsapat tornázott ezután magas nyújtón, illetve korláton, majd két verseny került eldöntésre: a helyből távugrásban első lett Zsoldos Károly 261 cm.-el, második Frimmel Jenő; az öreg urak részére rendezett kötélmászásban pedig első lett Delkin Ferencz, második Jerouschek Károly.

A Szegedi AC pályaaavatási ünnepe. Gyönyörű időben, óriási közönség jelenlétében, a külső és belső siker teljes jegyében folyt le a SzAK most épült gyönyörű ujszegedi sporttelepének telavatási ünnepélye. Megjelent az ünnepélyen a város képviselőiben dr. Lázár György polgármester és dr. Gaál Endre kultúratanácsnok, az MLSz. képviselőiben Szieberth Imre alelnök, illetve Sáfrány Ferenc, a délvidék részéről dr. Kovács Ödön kerületi előadó és számos kerületi sportegyesület kiküldöttje. Az athlétikai pálya még nem lévén teljesen befejezve, a SzAK athlétai versenyen kívül 100 méteres síkfutást és távolugrást mutattak be. Előbbinek győztese Zsidai István, utóbbié Frankel Mihály 597 cm. ugrással, megjegyzendő, hogy Ssegeden a magyar rekorderek sem értek el soha 620 cm. eredménynél jobbat, a minden tréning nélküli Frankel ugrása tehát az új ugróhely kiválóságát bizonyítja.

Ezután Ujlaki Rezső, a Temesvári AC rekordere bejelentett rekordjavítási kísérlete következett, mely az elért 4362 cm.-es dobásával fényesen sikerült. Ezen óriási teljesítmény örökké nevezetessé fogja tenni a pályaaavatási ünnepet.

A megtartott match a délvidék két legjobb csapatának mindvégig fair és élvezetes játékát hozta. Jobbnak bizonyult a rendező egyesület tizenegyje, akik nagyszerű összejátszó és gólképes csatársoruk révén adott öt góllal, a tizenegyes révén kapott egy góllal szemben fényes sikert arattak. Este száznál több résztvevővel nagy bankett zárta be az ünnepség sorozatát.

A Szegedi AC, a vidék eme szépen fejlődő sportegyesülete, a május elsejei napot legragyogóbb sikerei közé sorozhatja. Megnyerte az alföldi metropolis lelkes közönségének színe-javát, a fejlődés minden útja nyitva

van előtte, amit méltán megérdemelt, mert saját erejéből létesített gyönyörű hajlékot a sportnak, melyen nagyszerű tribün, öltöző, fürdő és egyéb helyiségekkel, salakfutó-pálya van és amelyen a nyár folyamán öt tenisz-pálya is épül.

Az Óbudai Torna-Egylet XLI. évi rendes közgyűlését dr. Botzenhardt János elnökle alatt tartotta meg. Kugler Sándor titkári jelentése, valamint a zárszámadás és a jövő évi költségelőirányzat tudomásulvétele után a közgyűlés Barlai Oszkár alelnök indítványára dr. Botzenhardt Jánost 25 éves tagsági jubileuma alkalmából az egyesület fellendítése körül szerzett hervadhatatlan érdemeiért, valamint dr. Benyovits Lajos kir. ítélőtáblai bírót, az egyesületnek sok éven át alelnökét, majd büszgő tagját, érdemi elismerésül tiszteletbeli tagjaiul választotta. Ezek után a közgyűlés a tisztujításra tért át, melynek eredménye a következő: elnök dr. Botzenhardt János, alelnökök Delkin Ferencz, Barlai Oszkár, titkár Zsoldos Károly, jegyzők Neprosszell Károly, Frimmel Jenő, pénztáros Séegeer Pál, gazda Tózsér Béla, orvos dr. Reisz Mór, ellenőr dr. Benedek Szabolcs. Választmányi rendes tagok lettek: Babel Rezső, Blöch Lőrincz, Forstinger Antal, Gebhardt József, Hellmich Ottó, dr. Isépy Viktor, dr. Kliburszky János, Kronstein János, Kugler Sándor, Kuncze Géza, Lenz Ferencz, Lill Erik, Novotny Géza, Reichl Sándor, Schmidt Károly, Schmör Hugó, Szende Sándor, Szombathelyi László. Póttagok: ifj. Benedek Sándor, Kuncze Ernő, Seidl József, Trenkó József, Marks Lipót.

Magyarország kard- és törvívóbajnoksága. A Vigadó nagy termében zajlottak le a legklasszikusabb magyar vívóverseny döntőmérkőzései. Háromnapos előmérkőzések után a bajnokság a legjobbak kezébe került és az egybegyűlt nagyszámu közönség viharos tapsal honorálta a győzteseket. A verseny mindvégig magas niveauju volt és egybegyűjtötte mindazokat kik e sportágban maguknak nevet vívtak ki. Mindkét fegyvernemben hatalmas mezőnyök indultak és az előmérkőzések már elérték egy kisebb országos verseny döntőjét. Meglepetések sem hiányoztak. Olyan nagy klasszisu vívók mint Tóth Péter, Dunai, Gerde, Trestyánszky, Beck József, Posta estek ki az elődöntőkből és a kardvívás 10 es döntője talán első ízben volt tarkítva nagy számban oly vívókkal, kiknek nevével e klasszikus versenyben eddig nem találkoztunk. Általában az ifjabb generáció felnyomulása jellemezte a küzdelmeket; Ágai, Garai, Fillenz, Pál részvétele az ifjabb nemzedék fejlődésképes voltát mutatta. A bajnokságokat ugyan a nagy ágyuk részére nem tudták megnehezíteni, de már Pál (KEAC.) második helyezése a törbajnokságban nagy meglepetés. Tóth Péter biztos favoritja volt a törbajnokságoknak és győzelme pillanatig sem volt kétséges. Sokkal nehezebb volt a kardbajnokság győztesét megjósolni. Werkner hivei ugyan feltétlenül bíztak a tavalyi baj-

nok ismételt győzelmében, azonban idei versenyszerepléséről még nem lehetett formájára biztosan következtetni. A bajnoki verseny megmutatta, hogy e kiváló vívó mit sem veszített tavalyi nagy formájából és benne immár másodszor méltó utódja támadt az eddigi bajnokoknak. Támadása, védekező elsősorú és elért 9 győzelme a maximális, ami elérhető volt. Mellette Szántay Jenő mutatta a legkiválóbb formát és csak utánuk következtek Mészáros Ervin, Krencsey Géza stb.

Részletes eredmény a következő:

Kardban: 1. Werkner Lajos 9 győzelem (nyerte a honvédelmi miniszterium tiszteletdíját). 2. Szántay Jenő 7 győzelem (nyerte dr. Domony Mórictz tiszteletdíját). 3. Mészáros Ervin 7 győzelem (nyerte a MASz. tiszteletdíját). 4. Krencsey Géza 5 győzelem (nyerte Jovag Freystättler Jenő tiszteletdíját). 5. Palotai Kovács Károly 4 győzelem (nyerte a Wesselényi Vivó Club tiszteletdíját). 6. Gray János 4 győzelem (nyerte a MAC. tiszteletdíját). 7. Benedek Géza 4 győzelem (nyerte az NVC. tiszteletdíját). 8. Ágai Gyula 3 győzelem (nyerte Vén Fiuk plakettjét). 9. Fillenz József 2 győzelem (nyerte a Vén Fiuk plakettjét). 10. Pál Imre.

A Krayér vándordíj pontverseny győztese ismét a MAC.

Tőrben: 1. Dr. Tóth Péter (nyerte Budapest székesfőv. tiszteletdíját). 2. Pál Imre (nyerte a hadügy-miniszterium tiszteletdíját). 3. Rády József (nyerte a Szacellár György tiszteletdíját). 4. Dr. Rusz József (nyerte a MASz. tiszteletdíját).

Vívómester vizsga. A Magyar Vívómesterek Egyesülete Rákossy vívótermében mestervizsgát tartott, amelynek alapján Kautny Antalt és Kiss Nándort tőrben és kardban mestereknek képesítette.

Uszás, evezés.

A Pannonia Evezős Club nagy érdeklődés mellett tartotta meg ez idei közgyűlését. Gróf Károlyi József elnöki megnyitójában megemlékezett az elmúlt év eredményeiről. A klub fennállása óta nagy tevékenységet fejtett ki az evezős sport fejlesztésében, amelynek eredményeképpen sok-sok dicsőséget szerzett a magyar névnek. További munkálkodásra szólította fel a klub tagjait, amit a közgyűlés jelenlévő tagjai nagy lelkesedéssel fogadtak. Ezután dr. Zádor Béla titkár terjesztette be a választmány jelentését az elmúlt évről. A klub 17 éves fennállása óta még soha annyi ambícióval és lelkesedéssel nem fogott a munkához, mint a most lefolyt esztendőben, amikor is három teljes nyolczas csapat és egy skiffista állott tréning-

ben, új hajókat rendeltek és kitünő angol tréner szerződötetett a klub. A klub mindent elkövetett, hogy kitünő eredményt érjen el és hogy ez teljesen nem sikerült, ez arra vezethető vissza, hogy tiz kiváló versenyzőjének elvesztését a rövid idő alatt nem tudta kellő helyettesekkel pótolni. Nagy elismeréssel emlékezik meg a jelentés Faubel Gusztávról, aki az elmúlt évben mint tréningvezető és felügyelő az egész klub háláját kiérdemelte. Mellette résztvettek a sportegylet irányításában Kirchknopf Ferencz sportigazgató, a csapatok előkészítésében pedig Koch Károly, Sajóhelyi Zoltán és még más kormányosok.

Az elmúlt évben a klub versenyzői a következő eredményeket érték el: A Kirchknopf-négyes Budapesten első ízben védte a nemzeti hajósegylet jubileumi díját, Bécsben pedig megvédte az osztrák és magyar evezős egyletek vándordíját. A második szenior nyolczascsapat ugyancsak Bécsben Schärtlia strokeolásával rendkívül izgalmas verseny után győzött. Az olympiai próbaversenyen az alig párszor együtt ült rekonstruált csapat csak a második helyet tudta elérni. Az elmúlt évben 118 tag 6120 indulással 61.239 kilométert evezett, a legtöbbet egyénileg Kéler Andor 3620 kilométerrel, Mórócz Károly 2422 kilométerrel és ifj. Páris Sándor 1843 kilométerrel érték el. Az indulások számát tekintve első volt Mórócz Károly 232, második Kéler Andor 230 indulással, aki szép eredménye által megnyerte Gollovitz Mihály és dr. Záborszky István értékes tiszteletdíját. Sportszempontról érdekes turateljesítmény volt Kehler Andor, Sajóhelyi Zoltán és Zádor Béla levezése Ulmtól Budapestig. Ez volt ugyanis az első Pannon hajó, amely a Regensburg feletti Duna vizét hasította.

Beszámol ezután a jelentés a jövő évi versenyprogramról. Ezután a pénztári jelentést és a számvizsgálók jelentését tárgyalta le a közgyűlés, amely után a felmentvényt megadta. A jövő évi költség-előirányzat megállapítása után tisztújítás következett. A szavazás eredménye szerint elnök lett gróf Károlyi József, igazgatók dr. Kirchknopf Ferencz és Zádor Béla, titkár Tölgyessy László, ügyész dr. Delhaes Rigaud, háznagy Paraszthy Pál, pénztáros ifj. Mayer Ferencz, ellenőr Lindmayer Gyula, szertáros Zimmermann Géza, mérnök Hikisch Rezső, orvos dr. Záborszky István, művezetők Bányai Béla, Kéler Andor, Keresztes Henrik, Koch Károly, Róka N. János, jegyzők: Baumgarten Mihály, Kasselik Endre, ifj. Tölgyessy Arthur. Választmányi tagok: Ábrai Zoltán, Farkas Elek, dr. Horváth Elemér, Hautzinger Sándor, Martin István, Stursa Hugó és Weimess Marián. A szavazás előtt nagy lelkesedéssel a tiszteleti tagok közé választották Fauber Gusztávot, az egyesület régi érdemes tagját. A közgyűlést bankett követte, amelyen az új tisztikart és az elnökséget többen felköszöntötték.

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Egész évre... — 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KARPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és

kiadóhivatal

IX., Üllői-ut 119. sz.
földszint 2.Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujv. déki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torua-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Tornafelügyelői tapasztalatok.

Nem merem egész határozottan állítani, hogy a tornafelügyelőség intézménye a mai szervezetében bevált volna, de azt egész bizonyossággal mondhatom, hogy sok jó dolognak lett ez intézmény előkészítője, soknak tervezője, megindítója. Hogy állandóbb hatása még nem mutatkozik a tanítás felügyeletének, az is csak idő kérdése, mert pár év alatt nem lehet a hosszú évek mulasztásait pótolni. De most nem is arról akarok beszélni, mi apróbb-cseprőbb bajok lehetnek egyes iskoláknál, hanem arról az örvendetes haladásról, mit tornatanításunk tett az utóbbi évek alatt.

Mi itt a fővárosban azt hisszük, hogy tanítványaink, ha másban nem is, de a versenyszerű athletikában a legkiválóbb oktatásban részesülnek. Holott, ha egészen igazságosan ítélünk, csak annyit mondhatunk, hogy itt a kiváló tehetségű ifjak eddig az egyletekben kitűnő vezetést nyertek, de az iskolák minden növendéke a szabadtéri gyakorlatokban alig nyert kiképzést. Nem pedig azért, mert az iskoláknak nincs alkalmas szabadterük. A vidék legtöbb iskolájánál már van, ha nem is elég nagy, de játékra alkalmas udvar, s a tornatanár ez udvaron tartja a tornaórák legnagyobb részét. Itt folyván a testi nevelés, a tanár az

egész osztályt tanítja a járás, futás, ugrás, dobás stb. természetes mozgására. A dévai állami főreáliskolában azt tapasztaltam például, hogy a kisebb tanulók is a legkiválóbb testtartással gyalognak, futnak; az ugrás minden apró furfangját ismerik, sőt ismerik a maguk és társuk eredményeit, haladásukat figyelemmel kísérik. Érdeklődnek más osztályu tanulók haladása iránt is. Mindezt teszik pedig nem azért, hogy egyéni versenyekben győzzenek, hanem, mert a tornatanár érdeklődésüket felkeltette a maguk erősödése, ügyesedése iránt.

Azt is ki kell emelnem, főleg a dévai főreáliskolai tanítását illetően, hogy a szabadtéri gyakorlatokat úgy gyakorolják a tanulók, mint azt a felnőtt athleták sporszerűen végzik. Például a sulydobást körből, az ugrást földről gyakorolják; a gerely, a diszkosz kellő alaka és sulya stb. Ezt nem azért csinálják így, mintha versenyre készülnének, hanem, mert ezt így végezve, nagyobb kedvvel csinálják.

A verseczi állami főreáliskolában a tornatanítás egészen a svéd torna és az athletika alapján történik. Itt nincsenek se jó nyújtó tornászok, se hatalmas karizmu fiúk, hanem egyenletesen, szépen képzett alakok, kik a múlt évben Kolozsvárról 28 intézettel szemben a legelső kitüntetés, a város zászlóját hozták haza a maguk és tornatanárjuk, Bredurán Miklós dicsőségére.

Látva a svéd tornázás otromba szereit szemben a német tornaszerekkel, azt gondolhatjuk, hogy azért alkották a svédek ezeket ilyenekre, hogy ne lehessen rajtok semmi nyaktörő, szív- és tüdőrontó gyakorlatokat végezni, minden gyakorlat csak magáért az erősítésért történjek. Ugyanis a korláton, nyujtón a jó tornász a maga mulatságáért a gyakorlat szép kiviteléért úgy és annyit tornázik, hogy ezzel árt egészségének, míg a svéd szereken a tornász nem mulat, de ha unottan is, erősödik veszély nélkül. Ez unalom a kitünő vezetés mellett is meglátszott a verseczi tanulókon, de szabadtéri gyakorlatok alatt felüdültek.

A két reáliskola tornatanítása mindenben megfelel a miniszteri utasításoknak és mégis sok tekintetben eltérnek egymástól anélkül, hogy egyik iskola is rosszat csinálna. Ennek oka az, hogy a tornatanítási tervünk és utasításunk oly sok anyagot ölel fel és a módszertannal oly keveset foglalkozik, hogy az utasítás szerű tornatanítások a legnagyobb eltérést mutathatják. Ennek elkerülése végett a legsürgősebb teendő volna az általunk már évek óta sürgetett tornatanítási vezérfonal, vagy tanítási módszertannak a kiadása.

A dévai iskolában tapasztaltak közt a legörvendetesebb volt rám nézve az a lelkes jó kedély, mi minden tornaórán a tanulók szeméből sugárzott, az a vágy, hogy minden tanuló ügyes akart lenni, az a szeretet, mi a tanár és tanítvány közt minden szóban, minden tettben nyilvánult. Ez Tóth Ferencz tornatanár olyan érdeme, miért már meg is kapta jutalmát; szereti őt minden gyerek és minden szülő, tisztelik és szeretik kollégái és feljebbvalói. Az Isten is megáldotta őt olyan kedéllyel, mi örök ifjúságot biztosít részére; már csaknem 30 éves tornatanársága után ma is ifju erejű férfi, ki kedves sportjában, a vívásban a legfélelmetesebb ellenfél.

Mindkét reáliskolában megalakult a testgyakorló kör. Déván Ander Antal tanár a cserkész-fiúk csapatját is szervezi, összeköti a kirándulásokat a madárvédelemmel, növényásvány-gyűjtéssel. A cserkész-fiúk szokásos szép gyakorlatai mellett gondot fordít a vezető

tanár a jellemképzésre, leszoktatja a fiukat a dohányzásról, szeszes italok élvezetéről.

Még egy örvendetes tapasztalatról kell beszámolnom mindkét iskolát illetőleg. A tornatanítás veszélytelen, eredményes kivitele csak jól fegyelmezett osztályokban lehetséges. Ezt tudja minden tanügyi ember, s ezért sok kezdő tanár tulságos fegyelmet kíván, mi néha fegyelmetlenséget, vagy lelketlen tornázást eredményez. E két iskolában ennek nyomát sem találtam, mert minden óra kellő csendben, kellő rendben folyt le a tanároknak a legkisebb beavatkozása nélkül. És ez így van máskor is, ha a vendég iránti figyelem nem fenyegeti is a tanulókat.

Végül visszatérek oda, mivel kezdtem, a tornafelügyelőségre. Nekem a tornafelügyelőség mindenkor a legkellemesebb tapasztalatokat nyújtotta és örömmel teszek eleget a megbízásnak, annyival inkább, mert szerénytelenség nélkül mondva, a haladásban az én szerény munkálkodásomnak is megtalálom eredményét. Ennek daczára úgy vélném a tornafelügyelőséget leghelyesebben állandósíttatni, hogy a tornafelügyelők a tornatanárok idősebbjeiből neveztetnének ki. Az ily tornafelügyelői állás egy fokkal jobban fizettetvén, egy kis magasabbra jutást eredményezne szerényen dotált tornatanárainknak. Természetesen itt a vidéki tornatanárok is a legteljesebb mérvben egyenjogúaknak tekintendők volnának.

Ha e terv ellen azon érv hangoznék el, hogy nem minden jeles tornatanár válnék be mint tornafelügyelő, s meg hogy az öregebb tanárok nem is vállalkoznának a terhes utazással járó felügyelőségre, — erre azt felelnők, hogy nem is kellene minden tornafelügyelőnek épen felügyelni, hanem érdemeiért kapja meg e címet és fizetésemelkedést a tornatanárok egy hányada, kik közül a munkát az arra hivatottak végezzék el a napi díj fejében. Mondhatom, hogy az a kis költségtöbblet, mi e terv valószínűsítéséből következne, busásan meghozná jövedelmét a tanárok munkakedvében.

Bármennyit írjunk, beszéljünk a legszebb tesnevelési eszmékről, levegőben hangzó üres beszéd marad az, ha tornatanáraink lelkes

munkája nem valósítja meg terveinket. Így a most, tanáraink előtt éppen nem rokonszenves tornafelügyelői intézmény is kedveltebb és eredményesebb is lesz.

P. J.

A testgyakorlatok módszertanából.

Hogyan tanítsuk a magyar labdajátékokat.

Nemzetközi játéknak mondhatjuk a hazainak vélt, legelterjedtebb labdajátékunkat, a nagymétát, langamétát. Sőt nagyon valószínű, hogy a német „Schlagball“-ból csináltuk e labdajátékot. De akár mi vettük a némettől, akár ők tőlünk, ez a játék nálunk népies volt már századok óta, s gyermekeink most is ezt szeretik a legjobban. Ez elterjedésnek az is egyik oka, hogy nem kell, mint a kótyánál, minden játékosnak jó kapónak, jó ütőnek, jó dobónak és futónak lenni. Itt nagyon élvezetesen megy a játék, ha minden párton jó játékos van.

A játék tanítása kezdetét veheti már az alsóbb osztályokban is a „sintéres“-sel, mely játéknál kevesebb tanulót veszünk egy-egy csapatba és a métát is rövid távolban, 20—25 lépésre jelöljük ki.

Megmagyarázzuk a pártra osztott és felállított gyerekeknek a játék lényegét. Megkezdjük a tanító játékot oly formán, hogy a sintér szerepét magunk visszük, de csak addig, míg a tanulók megértették a játékot. Eleinte csak tenyérütéssel játszhatjuk a játékot, hogy gyorsabban menjen a sintér-váltás. Miután a sintéres a nagymétának valódi mása, alaposan kell vigyázni arra, hogy a játékosok a kifutás idejét és módját megtanulják. Itt sem kell megengedni, hogy a két méta közti egyenestől nagyon oldalra szaladjanak a futók.

Mikor a kézzel leütő sintéres már jól megy, meg kell engedni a laposütővel való játékot, miáltal a sintér dolgát nehezítjük. De lehet ugyanis játszani e játékot, hogy mikor már a sintérnek 2—3 segédje van, mindenki bottal üt. Így már a nagymétát játszhatják a fiúk, megtartván a fokozatos haladást a tanulásban.

A nagy méta játéknál figyelmünket már csak arra kell fordítanunk, hogy ki hogyan tud ütni, dobni stb. Ha észrevesszük, hogy valamelyik tanulónk éppen nem találja el a labdát, tanítsuk meg külön az ütésre. Ha másik kapni nem tud, azt lelkesítsük, hogy másodmagával álljon félre és dobálja egymásnak a labdát, míg megtanulják a kapást.

Ha a játékban mind ügyes fiúk vesznek részt, rendkívül élénk, mulatságos e játék. Ilyenkor a gyorsabb váltás kedvéért úgy kell szabályozni a játékot, hogy a váltáshoz elég az is, ha a künn levők a kiütött labdát kétszer kikapták.

Ugy is szokták a váltást szabályozni, hogy egy dobás és egy kapás, vagy két dobás után váltanak. Mindenesetre azonban, ha a váltást könnyítjük, akkor ki kell kötni, hogy nemcsak a szabadító, mátor, hanem más ütő ütésére is lehet ki és beszaladni. Viszont a dobásban is mindenki ütése számít a künnlevőknek és nemcsak az első métás találó dobása számít.

Gondoskodnunk kell, hogy az ütőmétán mindenféle bot álljon a fiúk rendelkezésére. A labdát illetőleg legjobb a befont félig kemény labda, mert csak ilyenrel lehet jól dobni és csak a kemény labdát lehet jól elütni. De figyelmeztetni kell a játékosokat, hogy öv alatt dobjanak és vigyázzanak a tempózásnál, hogy kellemetlen helyen meg ne dobhassák őket.

A veszekedések kikerülése végett, nagyon jó, ha e játéknak felügyelője van. Ha azonban nincs játékbíró, akkor a játéknál és más pártos-játéknál is az a szabály, hogyha a két párt vezére ellenkező véleményen van, levegőbe dobott pénzdarabbal kell a vitának véget vetni.

Befejezvéen így a legszebb labdajátékok tanításának ismertetését, azt az óhajunkat fejezzük ki, hogy tornatanáraink vajha igyekeznének a labdaütést, fogást, dobást alaposan megtanítani, hogy azután a játékokban a fiúk örömeiket lelnék.

Mért oly kedvvel rugdalja a kis baba is a labdát? Mert el tudja rugni. Addig nem lehet a magyar labdajátékokban örömet lelteni, míg nem tudunk ütni, kapni, dobni.

Az igaz, hogy a labdarugás, a hajító labda mutatósabb játékok, mint a mi kótyánk és métánk de ezeknek kedélyességétől messze maradnak azok. De nem azért dicsérik a mi játékaikat, mert ezeket magyaroknak hisszük, hanem mert ifjusági nevelés szempontjából ezeket jobbaknak tartjuk bármely más játéknál. Mert e játékokban megtaláljuk a fokozatosságot, a test minden oldalú képezhetőségét, a vidámságot stb., mindazt, mit a nevelési testgyakorlatoktól meg kell kívánnunk.

Dunánk vizi élete.*)

A mi hatalmas vizünk, Közép-Európa legnagyobb folyama, a mi csendes Dunánk, mely nemcsak természetadta fürdő a nyári idényben, hanem egyúttal a motorsónak-sporton kívül, egyéb vízisportoknak is kiválóan alkalmas tereuma.

Vegyük csak elő fővárosunk térképét.

A császárfürdői hajóállomástól felfelé egymás mellett sorakoznak a csónakázó-egyletek csónakházai. Szemben velük Budapest gyöngye, a Margit-sziget. A szigeten tuljutva, átszeli a Dunát az ó budai össze-

*) A legmelegebben ajánljuk befolyásos sporturaink figyelmébe e sorokat. Szerk.

kötő vasuti hid, megszakítva a szunyog-szigeti töltés által. A hidon túl, Szent-Endre felé a gyönyörű, buja, budai vidék, a dombkoszorus táj csalogatja az embert. A hid felett, közvetlenül a Duna közepén, a vén fák lombjaitól árnyas „Palotai sziget“ partját mossák a hullámok. Mint egy árnyas, sűrű, pompás ligetecske, olyan ez a hely. A sziget északi végén, a Dunának közepes vizállása mellett kb. 3—400 méterig be a folyam közepe felé, gyönyörű, bársonysima, lágy fővényen lépkedünk s ha nyakig bemegyünk a vízbe, ugyanolyan a talaj. Mi ez? Alacsony vizállás, sőt közepes mellett is még, tehát nyáron természetadta Duna-, homok- és napfürdő együttesen. Hát a sziget? Páratlan, árnyas liget, melyből csak a sétautak hiányzanak! E helyen a fővárosi vízművek néhány kutja árulja el, hogy itt is járt már ember. Sűrű, magas fű selymét tapossuk a vadgalambok bugása, sirályok vijjogása, egy-két kopácsoló harkály jelzi, hogy van élet a szigeten.

Ime természetadta strand-fürdő! Nem kellene más, mint néhány öltöző-kabin s egy caffè-restaurant, hol a fürdőzők kielégíthetnék gyomruk vágyait s egy hajócska, mely az ujbudai kikötőből vagy máshonnan ideszállítaná a budapestieket 10—15 perc alatt. Bécs strand-fürdőt már megteremtette, azt hiszem, ezt szükségtelen megemlíteni s vele a vízi sportokat s csónakázást, uszást stb. hirtelen és óriási módon növelte. A mi tunya közönségünk inkább a Duna hátán töltené szabad idejét nyáron családostól és nem a kávéházak poros, utcái „kertjeiben“ s elvégre szép a labdarugás is, de csak az sportol, aki rugja a labdát s nem az, aki nézi; míg, ha a tehetősebb s intelligensebb iparos- és kereskedő-nép nyári vasárnap délutánjait evezéssel, uszással stb. töltené el, sejt mindenki, hogy több erőt és kedvet meritene a következő hét robotjához. Nem mondom evvel, hogy ellen-sége vagyok a footballnak, hanem, hogy a szenvedélyes, vasárnapi, passzív (t. i. a labdát csak bámuló, nem rugó) sportsmanek, továbbá a Lóverseny-tér sportsmaner, hébe-korba saját testükkel is törődhetnek, ahelyett, hogy egymás tyukszemein tömörülve élvezzék a kitűnő „Slózinak“ meseszerű goaljait, illetőleg a zsekék jó vagy rossz kedvéből vonjanak le messzemenő következtetéseket kinn a gyepen. Mert jól jegyezzük meg: vízi sport, fürdést és testedzést jelent egyszerre, szóval a hasznos a kellemessel van egybekötve!

Fölvetődne az a kérdés, honnan szerzünk csónakot? Van ott a budai oldalon csónakotépítő is. Épít a hajógyár, a Danubius is, csak meg kell rendelni. 80 koronától felfelé, amilyen tetszik: szandolintól kezdve a legelegánsabb versenycsónakig, kaphatunk vitorlást, családi- és keskeny sétacsónakot stb.

Amíg a strand-fürdő ügye nincs felkarolva, amiatt azért nem kell elkedvetlenedni! Vannak arra csónak-őrök is, kiknél el lehet helyezni hajóinkat, vendéglők,

ahonnan el lehet vinni az enni-innivalót, a homok is megvan, a víz is, csak kabin nincsen, de az mellőzhető egyelőre, mert bokros, lakatlan a sziget. A legutóbbi évben kerek 40 magáncsónak s az ujbudai kikötő néhány rozszant ladikja képviselte a Budapesti vízi sportéletét, nem szólva a regattistákról, kik jó-részt verseny-evezősök. A hatalmas Duna mellett lakó, közel egy milliós városnak 40 csónakja van, mert hisz a városligeti tónak teknőivel s a Lágymányos „kanoóival“ csak nem demonstrálhatjuk fővárosunk vízi életét?

Nézzük Bécsset a maga kicsi Dunájával. Milyen más azon nyáron az élet! S a vízi sport hazája, Anglia, hol az angol ifjuság nagyokkal vegyest rajként lepi el szabad idejében a fodros Themzét s s egyéb folyókat; pedig ez az ország egyuttal a football hazája is!

Fővárosunk déli részén, a Csepel-szigeten kevésbé alkalmas a terep. A sziget azon része jobbára magánosoké, homokbányák vannak arra, a budai oldal lapos ottan s a fejlődő, kibontakozó, ifju gyárváros-negyed rendezetlensége sem vonzhatja arra a természet imádóit s a sport barátait a töltésen alul. Itt a Duna leseziti még a sportolókat Budafokig s tovább, de elkedvetleníti őket az evezés fárasztó volta a víz sodra ellen visszatértükkor, míg fenn friss erővel indulnak a szentendrei Dunaágban; mehetnek Szent-Endréig, Lányfaluig stb., a természet díszítette, más és más megkapó változatot nyújtó partok mentén. Vissz? Akár evezőcsapás nélkül ringatja őket kiindulási helyükig az öreg Duna!

Szomorú és szégyenletes bizony ez az állapot ránk nézve. Kevesen merik nálunk kezdeményezni, ami már másutt rég elfogadott, bevett dolog. Hogy példát említek: ilyen volt 6—7 évvel ezelőtt nálunk a rödl- és ski-sport. Kinevelték művelőit még az intelligensebbek is. Ma is még jórészt a „divat“ parancsolja, hogy télen rödlizzanak s sokan bizony még mindig nem sportnak, hanem a flirt egy igen kedvező alkalmának tekintik. Idővel megváltoznak e nézetek is.

A dunai sport élet összefügg Budával, mert annak fekvése, alakulata, természeti szépségei a budai partok felé, a szabad, a szép természet felé irányítanak a sportolókat. Mily szép lenne, ha forró nyári délutánokon a hűs Duna habjait keresné fel az emberek raja s a csónokok százai lebegnének a víz hátán, karsu vitorlások szelnék a Duna tükrét s e sportokba fektetett kevés pénz az egészség tőkéjét busás kamataival növelné!

Öt évvel ezelőtt szó volt a Palotai-sziget „strand-járól“, azután elaludt az ügy, mint sok más és jó dolog. Bárczy polgármester vérbeli sportember. Talán hall valamit e sorokról, esetleg olvassa s akkor nem kétlem, hogy jó kezekben van a dolog s nem res-

teljük majd magunkat élehetlenségünk, nemtörődöm-
ségünk miatt a külföld előtt.

A „cserekész-mozgalom“ is felkarolhatná a vízi sportokat s egy új, izmos, éles szemű, természetet szerető nemzedék lenne a munka eredménye.

Hiszem, hogy nem pusztában hangzottak el szavaim. (P. H.)

Iskolák, Főiskolák.

Testnevelési reformok a fővárosi iskolákban. Egy-két évvel ezelőtt még a messze jövő álmának tartották a sport barátai a tanulóifjúság intenzív sportolását, s ime a régi álom hamar valóra vált. Új elvek szerint intézik most már a fővárosi tanulók testnevelését, s megnyitották az utat az egészséges fejlődéshez. Kiragadták a diákokat a tornatermek poros levegőjéből, viszik ki a szabadba, a játszóterekre, hogy természetének megfelelően fejlessze testét, hogy örömmel, játszva érje el azt, amire eddig nem igen volt alkalma.

A fővárosi iskolák növendékei már az idei iskoláj évben megkezdték a szabadtéri sportolást, ugranak magasat, távolba futnak, dobják a súlygolyót, usznak, futbaloznak és a játékdélutánokon szórakozva edzik testüket. Tavasszal és ősszel benépesülnek az iskolák udvarai, megtelnek a szabad térségek, sporttelepek a diákok százaival, s a kitörő öröm lelkes hangjai már messziről hírül adják, hogy ott a diákság sportol. Télen pedig az iskolák udvarai jégpályákká változnak át s kiveszik a gyermekek a részüket a téli sportok örömeiből. És a szülők az apák és anyák sem idegenkednek már a sportolástól. Nemcsak hogy örül annak, hogy a fia, a leánya edzi a testét, hanem még ő is beáll a sportolók közé s azt, amit fiatalon elmulasztott, most pótolja. Kedvet kaptak a szülők a gyermekeiktől s a sport élvezete csak fokozta ezt.

Iskolák, osztályok versenyre kelnek, egymással küzdenek az elsőségért. Régente a hónapokon át dresszirozott mintacsapatok küzdöttek egymással s a kiválogatottak harcát a többi gyengébb csak nézte. Most a tömeg küzd a tömeg ellen s az osztályok minden egyes tanulójanak ügyesnek kell lenni, hogy ez iskola győzhessen. Az atlétika minden ágát üzi a tanulók, de a reformok közül, melyeket dr. Déri Ferencz tanácsos és Sztankovits Szilárd, a testnevelési ügyosztály vezetője az iskolákban meghonosítottak, a legnagyobb eredménnyel az uszás tanítása járt. Leányok és fiúk százait megtanították uszni az idén s megvetették ezáltal alapját a magyar uszósport s a jövő generáció fejlődésének.

A legnagyobb jótétemény, amit az iskola a tanulónak adhat az, hogy egészségét ápolja, testét erősíti. Ha ezt megtette az iskola, a szellemi fejlődés ön-

magától jön. Így történik ez most is. Kezdenek már eltűnni a tipikus pesti gyermekek. A félénk, ügyetlen pesti kis deák helyére az öntudatos, erejében bizó, akaraterős gyermek lépett. Bizik már az erejében s mikor a sportban versenyezve, izmait munkára hajtja, biztatást nyújt arra, hogy az élet versenyében is sikerrel fog küzdeni. A mostani évben már észlelhető az a nagy erkölcsi eredmény, mely a tanulók testi és szellemi fejlődésében — a helyes vezetés következtében — megnyilvánult. Ez a siker ezen az uton haladva, évről évre fokozódni fog s a jövő társadalom élvezni fogja annak a munkának gyümölcsét, amelynek alapját a testnevelési reformokkal most megvetették.

A székesfővárosi polgári iskolák uszóversenye. Annakidején hirt adtunk a fővárosi tanácsnak dr. Déri Ferencz tanügyi tanácsnok által javasolt ama intézkedéséről, amely a polgári leány- és fiúiskolák tanulóinak uszástanítását elrendelte. Az uszótanfolyam e héten fejeződött be és az utolsó lecke-délután a leányok részére a Köruti fürdőben, a fiúk részére pedig a Hungária-fürdőben a tanfolyam felügyelői uszóversenyt rendeztek. A leányok versenyében a győztesek a következők voltak: 1. Presser Ottilia (Vadász-utcai polgári leányiskola), 2. Ritter Emilia (Váci-köruti polgári leányiskola), 3. Farkas Irén (Váci-köruti polg. isk.), 4. Friedmann Jolán (Váci-köruti polg. isk.), 5. Rónai Etel (Peterdi utcai polg. iskola), 6. Kölyesi Irén (Mester-utcai polg. isk.)

A polgári fiúiskolai tanulók versenyében a rövid távon 1. Schaub József (Német-u. polg. isk.), 2. Drbál Ferencz (Német-u. polg. isk.). Hosszabb távon II. első futam és 2. középfutam után: 1. Hlinka Sándor (Rotenbiller-u. polg. isk.), 2. Bauer Gyula (Német-u. polg. isk.), 3. Kalger József (Német u. polg. isk.), 4. Belustgar Jenő (Kertész-u. polg. isk.)

Budapest—Kolozsvár egyetemközi mérkőzés. Vasárnap zajlott le az első egyetemközi mérkőzés a kolozsvári és budapesti egyetemek reprezentatív clubjai, a BEAC. és KEAC. között.

A küzdelmet a BEAC. 10 : 1 arányban nyerte.

Részletes eredmények:

100 yard: 1. Podolszky (BEAC.) 10.8 mp. 2. Gri-gácsy (KEAC.). 3. Farkas (KEAC.).

Sulydobás: 1. Ambrózy (BEAC.) 12m. 81 cm. 2. Morár (BEAC.) 12 m. 70 cm. 3. Korkán (KEAC.) 10 m. 85 cm.

Negyed angol mértföld: 1. László (BEAC.) 53 mp. 2. Mattyasovszky (BEAC.) 3. Zollár (KEAC.). Mellszélességgel nyerve.

Magasugrás: 1. Somodi András (KEAC.) 171 cm. 2. Finta (KEAC.) 161 cm. 3. Morár (BEAC.) 161 cm.

1 angol mértföld: 1. Forgács (BEAC.) 4 p. 49.2 mp. 2. László (BEAC.). 3. Nagy (KEAC.).

Diszkoszdobás: 1. Ambrózy (BEAC.) 41 m. 34 cm.

2. Morár (BEAC.) 39 m. 47 cm. 3. Finta (KEAC.) 35 m. 87 cm.

4-szer 200 méteres staféta: 1. BEAC. (Mezei, Quittner, Podolszky, Mattyasovszky) 1 p. 37.4 mp.

Gerelyvetés: 1. Mezei 49 m. 2. Korkán (KEAC.) 46 m. 3. Finta (KEAC.) 39 m.

1/2 angol mértföldes: 1. Várady (BEAC.) 2 p. 06.4 mp. 2. Ferenc (BEAC.) 3. Zollár (KEAC.)

Távolugrás: 1. Kovács Gy. (BEAC.) 6 m. 52 cm. 2. Mezei (BEAC.) 6 m. 47 cm. 3. Somodi A. (KEAC.) 6 m. 11 cm.

220 yardos: 1. Mezey (BEAC.) 23 mp. 2. Quittner (BEAC.). 3. Farkas (KEAC.).

Végeredmény: BEAC. 10 pont, KEAC. 1 pont.

Athletika. Torna. Vivás.

A Sparta Athletikai Club versenyének részletes eredménye:

100 mtr. síkfutás (7 induló): 1. Szalai Pál (MTK) 11.4, 2. Mezey Frigyes (BEAC), 3. Schubert Ágoston (BEAC.) Egy méterrel nyerve, másfél méterrel harmadik.

300 mtr jun. staféta (10 induló): 1. Stefániai Vilmos (BEAC) 39.4, 2. Gállfy Béla (MAC), 3. Mauler Mátyás (ÉSE.) Fél méterrel első, négy m.-rel harmadik.

Sulydobás handicap (6 induló): 1. Ambrózy Károly (BEAC) 12.86 cm. strach, 2. Morár Teofil (BEAC) 1265+10=1275 cm., 3. Joannovits Szilárd (MAFC) 1223+40=1263 cm.

Magasugrás handicap (6 induló): Joannovits Szilárd (MAFC) 160+26=186 cm., 2. Martinkó Mátyás (BEAC) 166+17=183 cm., 3. Tordai Ottó (BEAC) 171+10=181 cm.

400 mtr. síkfutás (4 induló): 1. Mezei Frigyes (BEAC) 51 mp., 2. Szerellemhegyi Ervin (MAC), 3. Mattyasovszky L. (MTE) 8 m.-rel nyerve, 3 m.-rel harmadik.

1500 m. síkfutás (4 induló): 1. Forgács Ferenc (BEAC) 4. p. 15.2 mp., 2. Lovass Antal (MAC) 4. p. 20 mp., 3. Vohralik Vencel (MTE) 20 m.-rel első, rossz harmadik.

Távolugrás (4 induló): 1. Kovács György (BEAC) 647 cm., 2. Sebők Sándor (BEAC) 624 cm., 3. Kovács Nándor (MTK) 616 cm.

200 mtr. handicap (12 induló): 1. Emőd István (BEAC) 22.2 (16 m. e.), 2. Rex Ernő (MAFC) (16 m. e.), 3. Szerellemhegyi Ervin (MAC) (2 1/2 m. e.), 4. Weinreb György (MTK) (5. m. e.) Négy méterrel nyerve, másfél méterrel harmadik, mellel negyedik

Helyből távolugrás (7 induló): 1. Ákos Imre (SpAC) 301 cm., 2. Sebők Sándor (BEAC) 296 cm., 3. Magyar Zoltán (SpAC) 295 cm.

600 mtr. handicap (11 induló): 1. Radóczy Károly (MAC) 1 p. 23.6 mp. (8 m. e.), 2. Kaposi Árpád (MTK) (13 m. e.), 3. Déván István (MAC) scr., 4. Karikó

Gyula (ESC) (35 m. e.) Két méterrel nyerve, egy méterrel második, hat méterrel harmadik.

3000 mtr. handicap (13 induló): 1. Theisz Mihály (BAK) 9 p. 18.4 mp. (200 m. e.), 2. Wersching János (SpAC) (220 m. e.), 3. Kankó Gyula (Egy.) (230 m. e.) Husz méterrel nyerve, 40 méterrel harmadik.

1000 (100+200+300+400) mtr. stafétafutás (6 induló): 1. MTK. (Boros, Köves, Varga, Rády) 2 p. 7.2 mp., 2. MAC, 3. BEAC. Elejétől végigvezetve, 30 méterrel nyerve, három méterrel harmadik.

Az Aradi Athletikai Club országos atletikai viadala. Szenzációs eredménynel záródott az AAC. május 18-iki országos atletikai viadala. Az eredmények között maradandó értékű lett az egy angol mértföldes gyaloglás és a diszkoszvetés eredménye.

Az Aradi Athletikai club a MASz. a legkiválóbb vidéki egyesületeinek egyike, büszke lehet versenyére, mely ez évben már második országos versenye, nem hagyva figyelmen kívül, hogy már harmadik versenye is hirdelve van június 15-re.

A verseny részletes lefolyása a következő volt:

100 yardos síkfutás (9 induló.) Három előfutam után: 1. Szerellemhegyi Ervin (MAC) 10.6 mp. 2. Tanyigay Lajos (AAC). 3. Zsiday István (SzAC). Másfél yarddal első, tél yarddal harmadik. Gyönyörű start után Panyigay vezet a fél pályáig.

Magasugrás helyből (öt induló): 1. Szekeres István (AAC) 133 cm. 2. Dániel Lajos (NSE) 131 cm. 3. Panyigay Lajos (AAC) 130 cm.

Diszkoszvetés (handicap) hét induló: 1. Ujlaky Rezső (TAC) 43.92 orsz. rekord ser. 2. Borbély Lajos (NSE) (55 m. e.) 42.23. 3. Kleiser Nándor (TAC) (50 m. e.) 39.32. Győztes dobásai 42.68, 42.34, — 40.70, 43.92.

Ujlaky a handicapversenyt 42.68 méterrel nyeri. Mint első rekordra még három dobást tesz s e dobások közül a másodikra, versenyben tehát az ötödikre éri el a 43.92 métert. — A közönség leirhatatlan, perczekig tartó önnepelésben részesíti Ujlakyt.

Egynegyed angol mértföldes síkfutás. (Hat induló): 1. Szerellemhegyi Ervin (MAC) 57.4. 2. Steinfeld Imre (ATE). 3. Vidák Ferenc (ATE). Könnyen győz öt méterrel.

Gerelydobás (handicap) 9 induló: 1. Ujlaky Rezső (TAC) 55.10 m. scr. 2. Dániel Lajos (NSE) 55 (14 m. e.). 3. Borbély Lajos (NSE.) 50.21 (13 m. e.).

Fél angol mértföldes síkfutás (öt induló), handicap: 1. Knizse Imre (ATE.) 2. p. 17.8 mp. scr. 2. Knizse Jenő (ATE) 50 m. e. 3. Tormási János (ATE) 45 m. e.

Távolugrás. Négy induló: 1. Nagy János (TAC.) 6.16 m. 2. Steinfeld Imre (ATE.) 5.97 m. 3. Panyigay Lajos (AAC.) 5.95 m.

Egy angol mértföldes gyaloglás. Öt induló: 1. Szablár Péter (FTC.) 7.17.9 mp. Országos rekord. 2.

Komarik József (Máv. Gépgyár SpK.). 3. Nagy Sándor (AAC.), Szablár a 30-ik méternél jut a mezőny élére s gyönyörű stílusban javítja meg győzelmével Drubina 7.22.4 mp.-es rekordját.

Két angol mértföldes síkfutás (handicap). Hat induló: 1. Zsupán István (ATE.) 12. (135 m. e.) 2. Komarik József (Máv. Gépgy. SpK.) (180 m. e.) 3. Steinhübel Lajos (AAC.) (150 m. e.)

4-szer 100 m. staféta: 1. AAC. csapata 50 mp. (Duffner, Stankóczy, Bácskay, Panyigay). 2. ATE. csapata. A versenyt kétszer futják meg, mert az első téves felállítással érvénytelenített. Mindkét alkalommal AAC. csapata került ki győztesen.

A versenyen a szövetséget dr. Kovács Ödön kerületi előadó képviselte.

A verseny végeztével a díjakat a közönség jelen-

létében osztotta ki ifj. Vas Gusztáv, az AAC. alelnöke, a rekord győzteseket külön rekordéremmel is megtalmozta.

A MAC háziversenye. Az idei mozgalmas vívó-szezon végefelé a MAC saját fiatalságának is alkalmat akarván adni, a kezdők részére fényesen sikerült kardversenyt rendezett. A szép számban indulók vivása általános feltűnést keltett és a klub kitűnő mestere, Schlotzer Gáspár büszke lehet fáradságos munkájára, mert jeles tudása és eredményes módszere a kezdő vívóknál nagyszerű eredményeket ért el.

A verseny részletes eredménye:

1. Borsay Jenő.
2. Kovácsy Márton.
3. Dr. Schaller Sándor.
4. Nagy Béla.

Magyar királyi államvasutak.

A vonatok indulása Bpest kel. p. n.-ról. Érv. 1913 május 1-től.

vonat-szám	óra	percz	vonat-nem	hová	Délután		hová
					vonat-szám	óra	
Dél-lett							
1110	7 40	szv.	Balatonfüred, Tapoleza	612	12 20	szv.	Arad, Tóvis, M.-Sziget
310	5 40	"	Hatvan	914	12 20	"	Uvidok, Sarajevo
302	6 25	gyv.	Ruttka, Berlin	314	12 30	"	Hatvan
22	6 30	szv.	Bieske	10	12 30	"	Szombathely, Wien
8	6 40	"	Wien, Graz, Sopron	1008	12 45	"	Fiume, Róma, Eszék
1502	6 45	gyv.	Kassa, Csorba, Bártfa	240 ⁴⁾	1 00	"	Bieske
1512	6 55	szv.	Kassa, Csorba	1504	1 20	gyv.	Kassa, Poprád-Felka
1002	7 00	gyv.	Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkoveze	316	1 25	szv.	Gödöllő
602	7 05	"	Arad, Brassó	1304	1 40	gyv.	Fehring, Graz
906	7 10	"	Belgrad, Sofia, Sarajevo	404	2 00	"	Sátmarjuhely, Lemberg, Kassa
1342	7 20	"	Fehring, Graz, Triest	4	2 05	"	Wien, Paris
402	7 25	"	{Stryj, Przemysl, Lemberg	604	2 10	"	Arad, Bukarest
312	7 30	szv.	Gödöllő	916	2 15	szv.	Kiskőrös
903	7 45	"	Belgrad, Sofia, Vinkoveze	304	2 20	gyv.	Ruttka, Berlin
608	7 50	"	Arad, Brassó, Bukarest	318	2 25	szv.	Hatvan
1102 ⁴⁾	8 05	gyv.	Balatonfüred, Tapoleza	320	2 30	"	Pécel
404	8 10	szv.	Munkács, Lawoecze	26	2 30	"	Bieske
514	8 20	"	Kolozsvár, Brassó	518	2 40	"	Szolnok
1900	8 25	"	Eszék, Bród	1202	2 45	gyv.	Szabadka, Sarajevo
306	8 35	"	Ruttka, Berlin	1002	2 55	"	Tapoleza, Wien
1706	8 45	"	Msziget, Stanislaw	904	3 20	"	Belgrad, Konstantin.
2	9 10	gyv.	Wien, Sopron	520 ⁵⁾	3 25	szv.	Nagykátá
220	9 30	szv.	Bieske	1016	3 30	"	Paks
1508 ²⁾	9 35	gyv.	Kassa, Poprád-Felka	18	4 25	"	Komárom
413	10 10	szv.	Kunszentmiklós, Tass	322	4 25	"	Gödöllő
516	10 05	"	Nagykátá	606	5 00	gyv.	Arad, Bukarest, M.-Sziget
1112	10 45	"	Balatnfüred, Tapoleza	410	5 10	szv.	Lawoecze, Lemberg
24	11 55	"	Bieske	6	5 15	gyv.	Győr, Sopron, Szombathely, Wien
314 ⁶⁾	12 00	"	Gödöllő	324	5 20	szv.	Gödöllő
<ol style="list-style-type: none"> 1) Június 1-től közlekedik. 2) Június 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik. 3) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik. 4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik. 5) Nagykátáról Szolnokig csak szombaton és ünnep előtti köznapokon közlekedik. 6) Csak szombaton és ünnep előtti köznapokon közlekedik. 							
A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról.							
Délután.							
330	7 00	szv.	Gödöllő	12	10 55	"	Szombathely, Wien
				338	11 10	vv.	Ruttka, Poprád-Felka
				912	11 15	szv.	Bród, Belgrad, Sofia
				614	11 25	"	Arad, Debreczen
				422	11 35	vv.	Miskolcz, Kassa
				140	11 55	szv.	Bieske

A vonatok érkezése Bpest kel. p. n.-ra. Érv. 1913 május 1-től.

vonat-szám	óra	percz	vonat-nem	honnan	Délután		honnan
					vonat-szám	óra	
Dél-lett							
339	5 10	vv.	Berlin, Ruttka	323	12 10	szv.	Gödöllő
645	5 20	tvsz.	Debreczen, N.-Várád	611	12 30	"	Bukarest, Arad
309	5 30	szv.	Hatvan	301	12 50	gyv.	Berlin, Ruttka
1905	5 30	"	Eszék, Tapoleza	903	1 00	"	Konstantinápoly, Belgrad
609	5 45	"	Brassó, Arad	401	1 05	"	Lemberg, Kassa
909	5 45	"	Sofia, Bród, Belgrad	7	1 20	szv.	Wien, Sopron
19	5 55	"	Torbágy	601	1 25	gyv.	Bukarest, Arad
313	6 00	"	Pécel	1201	1 30	"	Sarajevo, Bród, Szabadka
17	6 05	"	Komárom	1	1 40	"	London, Paris, Wien
1707	6 15	"	Stanislaw, M.-Sziget	1901	1 55	"	Eszék, Pécs
11	6 25	"	Wien	325	2 10	szv.	Hatvan
1505	6 30	gyv.	Lemberg, Poprád-Felka, Kassa	1701	2 20	gyv.	Poprád-Felka, Kassa
407	6 35	szv.	Lemberg, Stryj, Kassa	1301	2 25	"	Graz, Fehring
1007	6 50	"	Fiume, Zágráb	919	2 40	szv.	Kunszentmiklós-Tass
1003	7 00	gyv.	Róma, Triest, Fiume	230	3 00	"	Bieske
315	7 05	szv.	Gödöllő	521	3 10	"	Nagykátá
513	7 20	"	Brassó, Kolozsvár	1111	4 00	"	Tapoleza, Balatonfüred
9170	7 25	"	Kunszentmiklós-Tass	327	4 20	"	Pécel
317	7 30	"	Gödöllő	329	5 00	"	Gödöllő
319	7 40	"	Hatvan	5110 ⁴⁾	6 20	"	Szolnok
21	7 45	"	Bieske	511	6 15	"	Bukarest, Debreczen
1309	8 00	"	Graz, Fehring	15	6 20	"	Bruck-Királyhída
911	8 10	"	Sarajevo, Belgrad	1507 ²⁾	6 25	gyv.	Poprád-Felka, Kassa
1513	8 15	"	Bártfa, Csorba, Kassa	3	6 35	"	Wien, Graz
1015	8 20	"	Paks	1705	7 00	szv.	Stanislaw, M.-Sziget
519	8 25	"	Bukarest, Kolozsvár	907	7 20	"	Sofia, Belgrad
321	8 45	"	Hatvan	607	7 25	"	Bukarest, Arad
13	9 20	"	Győr	421	7 35	vv.	Szerencs
307	9 25	"	Berlin, Ruttka	305	7 45	szv.	Berlin, Ruttka
1005	9 35	gyv.	Fiume, Tapoleza	25	7 50	"	Bieske
913	9 55	szv.	Szabadka	1109	8 05	"	Tapoleza, Balatonfüred
5	10 05	gyv.	Bruck-Királyhída, Szombathely, Sopron	523 ³⁾	8 10	"	Nagykátá
4	10 20	szv.	Miskolcz	1009	8 15	"	Fiume, Bród
23	10 45	"	Bieske	405	8 20	"	Lawoecze, M.-Sziget
605	11 30	gyv.	Nagyvárad, Debreczen, Arad	3200 ²⁾	8 35	"	Gödöllő
<ol style="list-style-type: none"> 1) Minden vasárnap és kettős ünnep másodikk napján közlekedik. 2) Június 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik. 3) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik. 4) Torbágytól Budapest-Kelenföldig csak vasár- és ünnepnap előtti köznapokon közlekedik. 5) Június 1-től közlekedik. 6) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik. 7) Csak hétfőn és ünnep utáni köznapokon közlekedik. 							
A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra.							
Dél-lett.							
515 ⁵⁾	4 40	szv.	Szolnok	1101 ⁵⁾	11 00	"	Balatnfüred
517	5 00	"	Nagykátá	250 ⁶⁾	11 10	szv.	Bieske
311	5 50	"	Gödöllő	33 ⁷⁾	11 15	"	Hatvan
917	6 17	"	Kunszentmiklós-Tass				

Uszás, evezés.

MTK házi uszóversenye a tagok tömeges részvétele mellett folyt le. A versenyszámok legtöbbje handicapsverseny volt; az elért idők az évad kezdetét és a Hungária uszoda nehéz vizét tekintve, igen biztatók.

Részletes eredmények:

I. Kezdők versenye. 40 yard: 1. Zala, 2. Kálmán. 8 induló.

II. Melluszás handicap. 80 yard: 1. Kis (4 mp. h.) 1 p. 17.4 mp., 2. Hedvig (12 mp. h.), 3. Reitzer (4 mp. h.) és Arányi (11 mp. h.) holtversenyben. Két előfutam, 12 induló.

III. Hátuszás handicap. 80 yard: 1. Bauer I. (8

mp. h.) 1 p. 14.6 mp., 2. Szabados (5 mp. h.), 3. Komjádi (5 mp. h.) 8 induló.

IV. Oldaluszás handicap. 80 yard: 1. Komjádi 1 p. 8.8 mp. (10 mp. h.), 2. Bauer (4 mp. h.) 5 induló.

V. Sprint handicap. 80 yard: 1. Károly 55.2 mp. (4 mp. h.), 2. Burgmayer F. (6 mp. h.), 3. Német I. (3 mp. h.) 8 induló.

VI. 400 yard uszás handicap: 1. Károly 6 p. 10.2 mp., (22 mp. h.), 2. Szados (0 h.) 3 induló.

VII. 4 szer 40 yard vegyes staféta: 1. B) csapat (Arányi, Szabados, Komjádi, Burgmayer) 1 p. 53.4 mp. 2. A) csapat (Réti, Agulár, Bauer, Raskó). 3 induló.

VIII. 3-szor 80 yard sprintstaféta: 1. C) csapat (Komjádi, Károly, Burgmayer), 2. A) csapat (Csikos, Német, Lantossy). 4 induló.

A vonatok indulása Budapest nyugati p. u.-ról.
Érvényes 1913 május hó 1-től.

Dél előtt				Dél után			
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
154	5 00	szv.	Vác	164	12 05	szv.	Rákospalota-Újpest
152	5 15	"	Rákospalota-Újpest	714	12 15	"	"
122	5 25	"	Ersekújvár	1404	12 20	gyv.	Zsolna, Berlin
718	5 40	"	Szeged, Szolnok	138	12 25	szv.	Nagyvaros
4102	6 00	"	Esztergom	4106	12 30	"	Esztergom
6502	6 30	"	Lajosmizse, Kecskemét	166	1 00	"	Rákospalota-Újpest
156	6 35	"	Rákospalota-Újpest	414 ²⁾	1 10	tvaz.	Piliscsaba
102	6 50	k. ost. exp.rv.	Wien, Paris, Ostende	168	1 30	szv.	Dunakeszi-Alag
510	7 00	gyv.	Szeged, Stanislaw	4108	1 50	"	Esztergom
1402	7 05	"	Zsolna, Berlin	106	2 10	gyv.	Wien, Paris
104	7 55	"	Nagyszombat, Wien	126	2 10	szv.	Párkány-Nána
158	8 00	szv.	Dunakeszi-Alag	170	2 15	"	Rákospalota-Újpest
708	8 25	gyv.	Orsova, Bázias	4110	2 20	"	Esztergom
712	8 40	szv.	Bázias, Karánsebes	506	2 25	gyv.	Szatmár-Németi, Brassó
134	8 45	"	Nagyvaros	108	2 30	"	Wien
4104	9 05	"	Esztergom	120	2 35	szv.	Galánta
114	9 15	"	Wien, Berlin	704	2 40	gyv.	Bukarest, Bázias
160	9 45	"	Rákospalota-Újpest	6710	2 45	szv.	Czegléd, Szolnok
162	11 0	"	Rákospalota-Újpest	6506	2 50	"	Lajosmizse, Kecskemét
136 ¹⁾	11 10	"	Lajosmizse, Kecskemét	172	3 10	"	Rákospalota-Újpest
730 ²⁾	11 35	"	Nagyvaros	140	3 55	"	Szob
116	12 00	"	Czegléd	174	4 10	"	Rákospalota-Újpest
			Wien	716	4 30	"	Szeged
				110	5 15	gyv.	Wien
				142	5 20	szv.	Szob
				176	5 50	"	Rákospalota-Újpest
				128	6 00	"	Párkány-Nána
				722	6 10	"	Veesés
				144	6 15	"	Nagyvaros
				724	6 20	"	Monor, Ócsa
				4114	6 40	"	Esztergom
				726	6 45	"	Czegléd, Szolnok
				1406	6 50	gyv.	Pozsony, Zsolna, Berlin
				130	6 55	szv.	Párkány-Nána
				726 ³⁾	7 00	"	Czegléd
				178	7 15	"	Rákospalota-Újpest
				180 ⁴⁾	7 25	"	Vác
				724	7 35	"	Czegléd
				6508	7 40	"	Lajosmizse
				132	7 55	"	Párkány-Nána
				710	8 05	"	Bukarest, Bázias
				182	8 20	"	Dunakeszi-Alag
				1408	8 40	"	Zsolna, Berlin
				118	9 30	"	Wien, Paris
				502	9 35	gyv.	Bukarest, Stanislaw
				184	10 00	szv.	Dunakeszi-Alag
				706	10 15	gyv.	Szeged, Bázias, Budapest
				504	10 50	"	Marosvásárhely
				720	10 55	szv.	Kiskülfélegyháza, Szeged
				4116	11 10	"	Esztergom
				302 ⁵⁾	11 30	k. ost. exp.rv.	Belgrad, Konstantinápoly
				146	11 30	szv.	Nagyvaros
				702 ⁶⁾	11 45	k. ost. exp.rv.	Bukarest, Konstantinápoly

1) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
2) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
3) Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.
4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
5) Minden kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnapon közlekedik.
6) Minden hétfőn, szerdán és szombaton közlekedik.

A vonatok érkezése Budapest nyugati p. u.-ra.
Érvényes 1913 május hó 1-től.

Dél előtt				Dél után			
vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
149	3 50	szv.	Rákospalota-Újpest	165	12 50	szv.	Rákospalota-Újpest
151	5 05	"	Dunakeszi-Alag	137	1 20	"	Nagyvaros
721	5 15	"	Czegléd	703	1 25	gyv.	Bukarest, Bázias
73	5 35	"	Veesés	167	1 45	szv.	Rákospalota-Újpest
725	5 45	"	Monor	505	1 50	gyv.	Tövis, Kolozsvár, Szatmár-Németi, Paris, Wien
413	5 50	"	Esztergom	4111	2 08	szv.	Esztergom
133	5 55	"	Nagyvaros	103	2 00	"	Paris, Wien
6701	6 00	"	Szolnok, Czegléd	4111	2 08	szv.	Esztergom
901 ¹⁾	6 10	k. ost. exp.rv.	Konstantinápoly, Belgrad	169	2 40	"	Dunakeszi-Alag
701 ²⁾	6 10	"	Konstantinápoly, Bukarest	171	3 00	"	Rákospalota-Újpest
153	6 25	szv.	Rákospalota-Újpest	6503	3 40	"	Kecskemét, Lajosmizse
6507	6 30	"	Lajosmizse	173	4 50	"	Rákospalota-Újpest
135	6 35	"	Nagyvaros	713	4 05	"	Temesvár-Józsefváros
1407	6 40	"	Wien	4113	5 05	"	Nagyvaros
503	6 50	gyv.	Marosvásárhely	175	5 15	"	Esztergom
4105	7 10	szv.	Esztergom	121	5 55	"	Rákospalota-Újpest
709	7 15	"	Bukarest, Bázias	115	6 10	"	Ersekújvár
155	7 20	"	Rákospalota-Újpest	1403	6 20	gyv.	Berlin, Zsolna
135	7 25	"	Párkány-Nána	177	6 30	szv.	Rákospalota-Újpest
727	7 30	"	Czegléd	707	6 35	gyv.	Orsova, Bázias
501	7 35	gyv.	Bukarest, Kolozsvár, Máramarossziget	105	6 40	"	Wien
157	7 40	szv.	Vác	107	7 10	"	Wien
6501	7 50	"	Kecskemét, Lajosmizse	711	7 45	szv.	Bázias, Temesvár
127	7 5	"	Párkány-Nána	179	8 00	"	Rákospalota-Újpest
113	8 10	"	Paris, Wien	731	8 05	"	Veesés
4107	8 15	"	Esztergom	141 ³⁾	8 10	"	Nagyvaros
719	8 40	"	Kiskülfélegyháza	4117 ⁴⁾	8 15	"	Piliscsaba
129	8 45	"	Párkány-Nána	143	8 20	"	Nagyvaros
159	9 10	"	Dunakeszi-Alag	131	8 55	"	Párkány-Nána
705	9 25	gyv.	Szeged	109	9 05	gyv.	Wien
1401	9 40	"	Berlin, Zsolna, Pozsony	720 ⁵⁾	9 20	szv.	Czegléd
4109	9 55	szv.	Esztergom	4119 ⁶⁾	9 25	"	Piliscsaba
161	10 30	"	Rákospalota-Újpest	6505	9 30	"	Kecskemét, Lajosmizse
715	10 45	"	Szeged	181	9 35	"	Dunakeszi-Alag
119	11 25	"	Galánta	509	9 40	gyv.	Szeged, Stanislaw
163	12 00	"	Rákospalota-Újpest	1405	9 45	"	Berlin, Zsolna
				4115	10 00	szv.	Esztergom
				183 ⁷⁾	10 15	"	Vác
				145	10 25	"	Nagyvaros
				6513	10 30	"	Ócsa
				117	10 35	"	Wien
				717	11 00	"	Temesvár, Bázias
				101	11 05	k. ost. exp.rv.	(London, Ostende, Paris, Wien)
				185	11 25	szv.	Dunakeszi-Alag
				123	11 50	"	Ersekújvár

1) Érkezik minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnapon.
2) Érkezik minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.
3) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
5) Vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
6) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
7) Vasár- és ünnepnapokon közlekedik.

A vonatok indulása Buda-Császárfürdőről.

vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
4002	5 55	szv.	Esztergom	4006	12 15	szv.	Esztergom
4004	8 54	"	Esztergom	4040 ²⁾	12 57	"	Piliscsaba
				4010	2 11	"	Esztergom
				4012	6 20	"	Dorog
				4016	11 03	"	Esztergom

A vonatok érkezése Budapest-Császárfürdőbe.

vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
4001	5 30	szv.	Dorog	4011	2 10	szv.	Esztergom
4005	7 16	"	Esztergom	4013	5 20	"	Esztergom
4007	8 20	"	Esztergom	4017 ³⁾	8 21	"	Piliscsaba
4009	10 04	"	Esztergom	4019 ⁴⁾	9 31	"	Piliscsaba
				4015	10 07	"	Esztergom